سەبارەت بە بڕیاری بەڕەسمیکردنی بە ناو “عەبای زەینەبی” لە بەغداد، داھاتوو خراپتر دەبێت!.. شیرین عەبدوڵا

لە ھەنگاوێکی کۆنەپەرستانەی نوێدا بەرامبەر بە ژنانی عێراق، کە بووەتە مایەی بەرپەرچدانەوەیەکی بەرفراوانی کۆمەڵایەتی، ئەنجومەنی پارێزگاری بەغدا ڕۆژی سێشەممە (٣)ی حوزەیران (٢٠٢٥) بڕیاریدا شتێک بە ناو “عەبای زەینەبی” وەک جلوبەرگی ڕەسمی لە پایتەختی عێراق پەسەند بکات.

ئەم بڕیارەش لە بەیاننامەیەکی (ھودا جەلیل ئەلعبودی) دا ھاتووە کە سەرۆکی (لیژنەی ژینگە) یە لە ئەنجومەنی پارێزگا سەربە ھێزەکانی ھاوپەیمانی دەوڵەتی نیشتیمانی.

لەو نامەیەدا (ھودا) ئاماژەی بەوە داوە کە ئەمە “بە ئامانجی پتەوکردنی ڕێز و کەرامەت و حەیایە، بەتایبەت لەناو ھۆڵەکانی تاقیکردنەوەدا، پاش ئەوەی داواکارییەک بۆ دەنگدان لەسەر پەسەندکردنی عەبای زەینەبی وەک جلوبەرگی فەرمی پێشکەش کرابوو”، ئەمەش بە بیانووی ئەوەی ھەندێک لە مامۆستایان ڕێگریان لە خوێندکارە کچەکان کردووە لە پۆشینی عەبا لە ھۆڵەکانی تاقیکردنەوەدا لە ترسی قۆپیەکردن (غەش).

وێنە و ڤیدیۆ و نموونەی ئەم عەبایە بڵاوبۆتەوە کە گوایە (١٤٠٠) ساڵ لەمەوبەر بەکارھاتووە. جێگای سەرسوڕمانە کە مێژوونووسانی سوننە و شیعە لەسەر زۆرێک لە ووردەکارییەکانی ئەو سەردەمە مێژووییە ناکۆکن، لەوانەش بەرواری لەدایک بوون و مردنی زۆر لە کەسایەتییەکانی ئەو سەردەمە، یان تەنانەت شوێنی ناشتنیان، کەواتە چۆن توانیان بەم ووردییە ئەم پۆشاکە تایبەتە بناسێنن؟ ئەمەش ئەو پرسیارە دەھێنێتە ئاراوە کە وروژاندنی ئەم پرسە لەم قۆناغەدا پاڵنەری سیاسی پەیوەندیدار بە ئەمڕۆوەی لەپشتەوەیە، نەک مێژووی ڕابوردوو؟ بە تایبەتی بەلەبەر چاوگرتنی ئەوەی کە عیراق بەرەو ھەڵبژاردن دەڕوات!

ئەم بڕیارە بە ڕێکەوت و لەخۆیەوە نەھاتووە. دەسەڵاتی میلیشیاکان و سیستەمی پیاوسالاری ئیسلامی سیاسی دەسەڵاتدار لە عێراقدا زیاتر لە دوو دەیە، لە پاش دەسەڵات گرتنەدەستیان لە (٢٠٠٣)وە، لە

هەوڵدان بە هەموو جۆرە ڕێگایەک، بۆ سەپاندنی دواکەوتوویی و پاشەکشە بەسەر کۆمەڵگا و سڕینەوەی هەموو شوێنەوارێکی پێشکەوتنخوازی.

هەر لە هەوڵە دووبارەکانیانەوە بگرە بۆ چەسپاندنی یاسای جەعفەری تا ئەم دواییانە لە (٢١)ی کانوونی دووەمی (٢٠٢٥)دا هەموارکردنە بەدناوەکەی یاسای باری کەسی (١٨٨)ی ساڵی (١٩٥٩)یان پەسەندکرد، ئەویش لە ڕێگەی ڕێککەوتنێکی سێقۆڵی ڕیسوا لەنێوان "پێکهاتە" سەرەکییەکانی پەرلەمان (سوونە و شیعە و کورد). هەروەها پەسەند کردنی بەناو (یاسای ڕێکخستنی ناوەڕۆکی دیجیتاڵی)، لە (١٤)ی شوباتی (٢٠٢٣)دا بۆ دەمکوتکردنی دەنگی ناڕازی و پتەوکردنی ئیستبداد و گۆشەگیرکردنی هەر دەنگێک کە ڕەخنە لە دەسەڵاتە گەندەڵەکەیان بگرێت، ئەمە جگە لە خێراکردنەوەی هەنگاوەکانیان بۆ تەواوکردنی پڕۆژەی بە ئیسلامیکردنی یاساکانی تایبەت بە ژنان و دووبارەکردنەوەی ئەزموونی ڕژێمی ئێرانی لە عێراق، کە بە یاسای خێزان لە عێراق ناسراوە.

لەپێناو داسەپاندنی ئەم جۆرە گۆڕانکارییانە کۆنەپەرستانانە، پەنا دەبەنە بەر دەربڕینی بەتاڵ و بێ ناوەڕۆک، لە چەشنی "ڕێز و کەرامەت و حەیا" وەک پێوەری وەهمی بۆ زاڵکردنی باڵادەستییان و کۆنترۆڵکردنی خواستە ڕزگاریخوازییەکانی ژنان و ژێردەستەیی هەمیشەییان، و بەم جۆرە، کۆمەڵگا و نەوە یەک لە دوا یەکەکانیش ملکەچ بکەن، لە کاتێکدا خۆیان بەردەوامن لە گەندەڵی و تاڵانکردن و سەرکوت و کوشتنی خۆپیشاندەران و دزینی مووچەکان و برسیکردنی جەماوەر و لەناوبردنی خزمەتگوزارییە گشتییەکانی وەک ئاو و کارەبا و خانوو بەرە لە ڕێگەی سیاسەتە نیۆلیبراڵییەکانیانەوە، کە ملیۆنەها کەسی خستۆتە بەردەم نەخۆشی و ئاوارەبوون و دەربەدەری چ بەهاوین لە پلەی گەرمی سەختی سەروو (٥٠) دەرەجە و چ بە سەرمای زستانی عێراق.

باس لە "ڕێز و کەرامەت و حەیا" دەکەن لە کاتێکدا خۆیان هەمیشە خەریکی زیندووکردنەوەی هەموو ئەو شتانەن کە ڕێز و کەرامەتی ژنان پێشێل دەکات، وەک بە یاسایکردنی هاوسەرگیری کچانی مێرمنداڵ لە تەمەنی نۆ ساڵیدا، و بێبەشکردنیان لە مافەکانیان لە میرات وسەرپەرشتی منداڵ و جیابوونەوە، ئەمە جگە لە پاساوەکانیان بۆ هاوسەرگیری کاتی و چەندین داهێنانی تاوانکارانەی دیکە کە دەکەوێتە قاڵبی دەستدرێژی سێکسییەوە. پاشان داوای "حەیا" لە ژنان دەکەن تا دڵنیابن لە ملکەچکردنیان و قبووڵکردنییان بە دڕندایەتی کۆنتڕۆڵی پیاوسالاری.

ڕەنگە ئەم بڕیارە شتێک لە گاڵتەجاڕی پێوە دیار بێت؛ هەڵی

تاقیکردنەوە چ پەیوەندیەکی بە "ڕێز و کەرامەت و حەیا" وە هەیە؟..
و لە هەمان کاتدا سەرچاوەی تووڕەییشە، چونکە ڕەنگە وا لە هەندێک خێزان بکات بسڵەمێنەوە لە ناردنی کچەکانیان بۆ دامەزراوەکانی پەروەردە و خوێندن مەگەر بە پێشینی جەری پەسەندکراوی عەباوە نەبێت، نەوەک تۆمەتبارکرێن بە کەمی "ڕێز و کەرامەت و حەیا".
هەر ئەمەشە مەبەستی ئەم جۆرە یاسایانەیە، کە سەپاندنی ئاستەنگی و سنووردارکردنی خوێندنی ژنان و لەکەدار کردنی ناوبانگی دامەزراوەی پەروەردەیی و لە قەڵەمدانیان وەک شوێنێک کە ئاسایشی تێدا نییە بۆ ژنان، بە مەبەستی ئاسانکاری بۆ داسەپاندنی شتی خراپتر.

١١ی تەمموزی ٢٠٢